

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на околната среда и водите

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ХАСКОВО

УТВЪРДИЛ:

ИВЕЛИНА ВАСИЛЕВА

МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Съгласувано с:

КРАСИМИР ЖИВКОВ

ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР

П Л А Н

за контролната дейност на РИОСВ - Хасково през 2015 г.

ДИМИТЪР ИЛИЕВ

Директор на РИОСВ- Хасково

Съгласували:

Ганя Христова

Директор на дирекция „ПОС”

Ваня Димитрова

Началник на отдел „ККД”

Съдържание

Текстова част

1. Обхват на плана
 - 1.1. Период от време и географска област
 - 1.2. Задачи, компетенции и задължения на РИОСВ, вкл. организационна структура
 - 1.3. Мисия и цели на РИОСВ.
 - 1.4. Национални политики, приоритети и приложимо законодателство
2. Околна среда, дейности и инсталации
 - 2.1. Състояние на околната среда - екологични проблеми в района
 - 2.2. Контролирани дейности
 - 2.3. Контролирани инсталации
 - 2.3.1. Регистър на инсталации и дейности с издадени КР
 - 2.3.2. Регистър на СЕВЕЗО обекти
 - 2.3.3. Въздействие върху околната среда и изпълнение
 - 2.3.4. Съответствие със законодателството
3. Изпълнение на плана за преходната година
 - 3.1. Цели, които е трябвало да постигнем
 - 3.2. Входни, изходни данни и резултат
 - 3.3. Оценка
4. Планирано изпълнение за годината
 - 4.1. Приоритети
 - 4.2. Цели
 - 4.3. Процедури за планови и извънпланови проверки
 - 4.4. Процедури за сътрудничество и координация с други контролни органи
 - 4.5. Процедури за преглед/актуализация на плана

Приложение : Таблична част (таблици във формат Excel)

1. Регистри на обектите за контрол
 - 1.1. Регистър на всички обекти, подлежащи на контрол и проверки от РИОСВ
 - 1.2. Списък на планираните обекти за контрол през 2015 г.
 - 1.3. Планирани проверки по компоненти и фактори на околната среда
2. Планирани проверки по компоненти и фактори на околната среда
 - 2.1. Въздух
 - 2.2. Води
 - 2.3. Почви
 - 2.4. Управление на отпадъците
 - 2.5. Защитени територии, защитени зони, биологично разнообразие и генетично модифицирани организми
 - 2.6. ОВОС и ЕО

- 2.7. Контрол по предотвратяване на промишлено замърсяване
- 2.8. Севезо и химикали
- 2.9. Ограничаване изменението на климата
- 2.10. Комплексни проверки

Текстова част

1. Обхват на плана

1.1. Период от време и географска област

Планът за контролната дейност на РИОСВ – Хасково обхваща периода от 01.01.2015 г. до 31.12.2015 г.

РИОСВ - Хасково осъществява контрол и мониторинг на околната среда на територията на Хасковска и Кърджалийска области, с изключение на общ.Тополовград, обл.Хасково и общ.Ардино, обл.Кърджали. Общата площ, контролирана от РИОСВ-Хасково е 4814 км² .

В географско отношение контролираната територия е твърде разнообразна като релеф, включващ части от Горнотракийската низина, Източни Родопи и Сакар планина и долните течения на р.Марица, р.Арда и р.Тунджа.

Контролираната част от област Хасково е разположена в централната част на Южна България. Тя включва 240 населени места, организирани в 10 общини. Населението на територията е 230 567 души. Северната и централната ѝ част е заета от Горнотракийската низина и се характеризира с обширни приречни ниски земи и високи подпочвени води, които благоприятстват интензивното използване на селскостопанските площи. Водните ресурси на територията се формират главно от оттока на р.Марица и нейните притоци р.Харманлийска, р.Банска и др. На юг обширна част от областта е заета от ниските разклонения на Източните Родопи и западните склонове на Сакар планина. Източните Родопи са една уникална територия, отличаваща се с богат растителен и животински свят. Силното средиземноморско влияние, геоложкото минало на планината и особеностите на местния бит и култура са спомогнали за формирането и съхраняването на разнообразни хабитати, а това е довело до изключително високо биологично разнообразие. В района има 51 защитени територии, от които един поддържан резерват, 22 защитени местности и 28 природни забележителности. В близост до тях няма големи промишлени обекти. Големи пространства от тези планински области са покрити с бедни скелетни почви и са обезлесени. В областта са разкрити и се експлоатират находища на полиметални златосъдържащи руди, на нерудни полезни изкопаеми – варовик, мрамор и глина. Добивът на оловно-цинкови руди е ликвидиран, но в редица случаи все още оказва негативно въздействие върху околната среда. Природните и географски дадености на областта са обусловили развитието на производството на азотни торове, машиностроенето, хранително-вкусовата и други промишлености, дърводобивът и дървообработващата промишленост, обувната промишленост, шивашката и трикотажна промишленост. Хранително-вкусовата промишленост е представена от хлебопроизводство, сладкарство, месопрепарателни предприятия, пивопроизводство, млекопреработване, тютюнева и консервна промишленост. В последните години се наблюдава ускорено развитие на винопроизводството, на животновъдството (най-вече на крави и патици) и др. Най-голям индустриален център е гр.Димитровград, където са съсредоточени обекти на енергетиката, химическата и добивната промишленост. Доскоро в атмосферния въздух на гр.Димитровград периодично се регистрираха наднормени нива на серен диоксид. Източници на емисиите от серен диоксид са топлоцентралите от енергиен комплекс “Марица Изток” и ТЕЦ “Марица 3” АД, Димитровград. За намаляване и ограничаване на замърсяването със серен диоксид през 2012 г. ТЕЦ“Марица 3”АД, Димитровград въведе в експлоатация сероочистваща инсталация. През 2013г отново бяха отчетени значителен брой превишения, но след предприети мерки и от РИОСВ-Хасково и от оператора през 2014г вече не е регистрирано нито едно превишение на средночасовата и/или средноденоношната норма за серен диоксид в града.

В контролираната част от област Кърджали живеят 139 928 души. Тя обхваща 418 населени места в 6 общини – Кърджали, Момчилград, Крумовград, Черноочене, Джебел и Кирково. Контролираният район заема по-голямата част от Източните Родопи. Релефът е

предимно планински и полупланински. Теренът на областта се прорязва от горното и средното течение на р.Арда, заедно с нейните притоци р.Върбица, р.Крумовица и р.Перперек. По долините на тези реки са най-плодородните земи и най-големите селища. На р.Арда са изградени три от най-големите язовири в страната - яз.„Кърджали, яз.„Студен кладенец" и яз.„Ивайловград”. Районът се характеризира с богатото разнообразие на растителния и животински свят. Срещат се редки и изчезващи видове, включени в Червената книга на България, ендемити и реликти и изобилие от ценни лечебни растения. Обявени са 36 защитени територии, в т.ч. резерват „Вълчи дол”, 3 поддържани резервата, 13 защитени местности и 19 природни забележителности. Върху тях не се оказва натиск от близко разположени големи промишлени обекти. Икономиката на областта се определя от добива и преработката на минерални суровини, на полиметални руди (производство на благородни метали), металообработването, машиностроенето, текстилната промишленост, дървопреработването, мебелната индустрия, хранително-вкусовите предприятия и тютюнопроизводството за населението извън градовете.

1.2 Задачи, компетенции и задължения на РИОСВ, вкл. организационна структура

РИОСВ – Хасково изпълнява регулиращи, информационни и контролни функции.

При осъществяване на регулиращите функции РИОСВ - Хасково разработва или участва в разработването на документи в областта на опазването на околната среда и устойчивото ползване на природните ресурси и провежда на регионално равнище дейности, свързани с политиката на държавата в тази област, като изпълнява следните основни задачи:

- участие в различни видове комисии, експертни, технически и др. съвети;
- произнасяне, утвърждаване или съгласуване в съответствие с нормативните изисквания на: общинските програми за намаляване нивата на замърсителите на атмосферния въздух, както и общинските оперативни планове за действие съгласно изискванията на ЗЧАВ;
- режими на ползване на биологични ресурси и др.

При осъществяване на информационните функции РИОСВ - Хасково изпълнява следните задачи:

- организира процеса на достъп на обществеността до информацията за околната среда, като предоставя информация, поддържа регистри и бази данни, интернет страницата на инспекцията, издава информационни материали и др.;
- организира кампании за повишаване на общественото съзнание и култура в областта на околната среда и тяхното провеждане на регионално ниво;
- включва обществеността в процеса на вземане на решения, свързани с опазване на околната среда.

Контролните функции на РИОСВ - Хасково включват осъществяването на превантивен, текущ и последващ контрол, свързан с прилагането на нормативните актове, регламентиращи качеството на компонентите на околната среда и факторите, които ѝ въздействат.

Превантивният контрол се осъществява съобразно законовите и подзаконовите нормативни актове за:

1. предотвратяване от замърсяване или увреждане и възстановяване на околната среда от замърсяване или увреждане чрез процедурите по преценка и издаване на решение по ОВОС и ЕО, по издаване на комплексни разрешителни, разрешителни по чл.104 от ЗООС, координиране на планове и програми във връзка с ограничаване на емисиите на определени производства и дейности и др.

2. опазване на водите от замърсяване чрез участие в процедурата по издаване на разрешителни за заустване, чрез участие в инвентаризация на емисиите, заустванията и загубите на приоритетни и приоритетно опасни вещества и др.

3. спазване на изискванията за осигуряване на екологосъобразно управление на отпадъците чрез издаване на разрешения, регистрационни документи;

4. опазване на елементите на Националната екологична мрежа и биологичното разнообразие, както и устойчивото използване на биологичните ресурси чрез: извършване на ОС на инвестиционни предложения, планове, програми и проекти; изготвяне на становища за дейности в защитени територии и защитени зони; становища по проекти за планове за управление на защитените територии и защитени зони; участие в процедурите по предложения за обявяване и промени на елементи от Националната екологична мрежа; регистрация на видовете по чл. 91 от ЗБР; участие в мониторинга на биоразнообразието и биологичните ресурси и др.

5. опазване качеството на атмосферния въздух чрез контрол по разработването и изпълнението на общинските програми за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и др.

При осъществяване на функциите по текущия и последващ контрол РИОСВ - Хасково извършва проверки, наблюдения и възлага извършване на анализи от лабораториите към ИАОС за:

1. опазване на водите по отношение на количеството и състава на заустваните отпадъчни води, изпълнението на условията в издадените разрешителни за заустване и комплексни разрешителни и др.;

2. опазване на почвите по отношение на: замърсяването с вредни вещества, оползотворяването на хумуса, рекултивацията на нарушени терени и др.

3. управление на отпадъци по отношение на: лицата, извършващи дейности по събиране и транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци; експлоатацията, закриването и следексплоатационните грижи на съоръженията и инсталациите за оползотворяване, рециклиране и обезвреждане на отпадъци; трансграничния превоз на отпадъци и др.;

4. опазването на биологичното разнообразие и устойчивото използване на биологичните ресурси чрез: спазването на режимите за защитените територии и защитени зони; опазването на защитените растителни и животински видове и техните местообитания; изпълнението на програмите и проектите, включени в плановете за управление на защитени територии; охраната на резервати и др.;

5. реализация на устройствените планове и на инвестиционните предложения по отношение на: изпълнението на условията и мерките в решенията по ОВОС и в решенията за преценяване на необходимостта от ОВОС; становищата по ЕО и решенията за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО; изпълнението на условията в комплексните разрешителни; изпълнението на условията в издадените решения по оценки за съвместимост и др.;

6. управление на опасни химични вещества и смеси по отношение на: изискванията към предприятията с нисък и висок рисков потенциал; изискванията за съхранение, за предоставяне на информация, за нотификация на класификацията и етикетването на опасните химични вещества и смеси и др.;

7. опазване на въздуха по отношение на: концентрацията на основни и допълнителни показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух; емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферата от неподвижни източници, в т.ч. на вещества, нарушаващи озоновия слой и флуорирани парникови газове; пускането на пазара и/или употребата на бои, лакове и

авторепаратурни продукти; източниците на неорганизиран емисии, на неприятни миризми и др.;

8. промишлените източници на шум и други вредни физични фактори, както и състоянието на техническите средства за намаляване на вредното им въздействие;

9. спазването на условията от издадени разрешения и наличието на ГМО в противоречие със Закона за ГМО.

Организационна структура – обхват

РИОСВ – Хасково е регионално поделение на МОСВ, създадена в съответствие с Правилника за устройството и дейността на РИОСВ (ДВ бр.103/2011г). Численият състав на инспекцията към момента е 38 души (2 незаети бройки), в т.ч. директор, обща администрация 9 бр. и специализирана – 28 бр. Общата администрация подпомага осъществяването на правомощията на директора на РИОСВ, създава условия за осъществяване на дейността на специализираната администрация и извършва техническите дейности по административното обслужване. Специализираната администрация се състои от две дирекции - „Контрол на околната среда” и „Превантивна дейност”.

Административна структура на РИОСВ – Хасково

1.3. Мисия и цели на РИОСВ

Мисията на РИОСВ-Хасково е постигане на чиста околна и здравословна жизнена среда, поддържане на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурсите на региона. Основен приоритет е постигането на устойчив растеж, чрез изграждане на щадяща по отношение на използването на ресурсите, по-зелена и конкурентоспособна икономика, при ефективно предотвратяване на екологични рискове и кризи.

Допреди няколко години на територията, контролирана от РИОСВ-Хасково съществуваша 2 „горещи точки“ – райони с нарушено КАВ – гр.Кърджали и гр.Димитровград. След

прекръпяване на производствената дейност на ОЦК – Кърджали и изграждане и постигане на ефективна работа на сероочистваща инсталация за изходящите газове от ТЕЦ „Марица 3“ АД, Димитровград нормите за КАВ за серен диоксид и тежки метали в двата района са спазени. През 2014г не е регистрирано нито едно превишение от двете АИС. За близките няколко години цел на РИОСВ-Хасково ще бъде запазване на доброто качество на въздуха в двата района - недопускане на инцидентни или постоянни наднормени емисии от ТЕЦ „Марица 3“ АД, прекръпяване на неорганизираните емисии от „временните“ депа за опасни отпадъци на ОЦК и спазване на екологичните изисквания при проектирането и изграждането на нов цинков и нов оловен завод.

Досега всяка година в РИОСВ-Хасково постъпват сигнали за замърсяване или за забелязана измряла риба в р.Банска след с.Клокотница. Част от тях са неоснователни и се дължат на високата чувствителност и подозрителност на населението в района поради многогодишни действителни замърсявания. В р.Банска постъпват непречистени битови отпадъчни води от няколко населени места, недостатъчно пречистените води от Северна индустриална зона на гр.Хасково, изхвърля се течен торов отпадък от разположени покрай реката животновъдни ферми. Според провеждания мониторинг екологичното състояние на средното и долно течение на Банска е „лошо“. През 2014г „Каменица“ АД започна строителство на допълнително анаеробно стъпало към действащата ПСОВ на СИЗ – Хасково. Цел на РИОСВ – Хасково за близките години е постигането на по-добро състояние на реката и прекръпяване на жалбите и сигналите за замърсяването ѝ. Освен към „Каменица“ АД вниманието ще бъде насочено и към близките животновъдните обекти – потенциални замърсители, доколкото законодателно контролът е в правомощията на РИОСВ.

Поради прекръпяването на строителството на Регионален център за управление на отпадъците Кърджали по програма ИСПА от няколко години възникна сериозен екологичен проблем в близост до гр.Кърджали. След запълването на временната площадка - собственост на община Кърджали се извършва неправомерно натрупване от 8 общини на големи количества битови отпадъци на съседни терени, като се замърсяват почвите, подземните и повърхностните води в района. Неизграждането на претоварни станции поражда сериозни проблеми и в общините, които ще депонират отпадъците си в РЦУО-Кърджали и води до регистрирането на новообразувани нерегламентирани сметища на територията на тези общини. През м.октомври 2014 г. са стартирали строителните дейности по изграждане на клетка № 1 на депото. През 2015 и 2016г целта на РИОСВ-Хасково ще бъде ликвидирането и почистването на създадените нерегламентирани сметища в общините, както и предепонирването на отпадъците и ликвидирането на последиците от замърсяването на земите до временната площадка до Кърджали във възможно най-кратки срокове.

Дългогодишният ни опит в областта на опазване на околната среда показва, че голяма част от екологичните проблеми и замърсявания са свързани с недостатъчното осъзнаване на последиците за жизнената ни среда от много наши действия или бездействия. Ето защо дългосрочна цел, за която РИОСВ-Хасково ще работи е повишаване на съзнанието и екологичната култура на населението в сферата на околната среда, включително от най-ранна възраст. За осъществяването ѝ ще бъдат организирани редица мероприятия и кампании, ще се наблегне на осигуряване на достъп до информация и др.

1.4. Национални политики, приоритети и приложимо законодателство

Политика: Намалване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух

Приоритети:

✓ Изпълнение на мерките от Националната програма за намалване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в

атмосферния въздух. Целта е изпълнение на поетите от страната ангажименти с Договора за присъединяване за достигане на национални тавани за определени замърсители, подобряване на качеството на атмосферния въздух в населените места, намаляване на трансграничния пренос на замърсители. С повишено внимание ще се контролират обектите с най-голям принос в емисиите на серен диоксид и азотни оксиди в района на Димитровград – ТЕЦ „Марица 3“ АД и „Неохим“ АД, Димитровград.

✓ Предвид продължаващото несъответствие с нормите за качество на атмосферния въздух по някои замърсители (най-вече фини прахови частици – ФПЧ₁₀) и изтичащите срокове на действие на повечето от общинските програми на Кърджали (изтече през 2013 г.) и Димитровград и Хасково (със срок 2014 г.) през 2015 г. ще бъде приоритет методическото подпомагане на общините при актуализация, както и упражняване на контрол (доколкото законодателството позволява) по изпълнението на мерките от програмите.

Политика: Оценка, управление и опазване на водите

Приоритети:

✓ Финансиране и изпълнение на екологични инфраструктурни проекти със средства от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) - довършване на довеждащи и главни колектори и на канализационни мрежи за агломерации с над 2000 еквивалентни жители, довършване на малки водопроводни проекти; финансиране или съфинансиране на обекти, изпълнявани със средства от Програма ИСПА, ФАР, и др. РИОСВ-Хасково ще продължи да подпомага и съдейства изцяло за своевременното провеждане на приложимите процедури и издаване на съответните съгласувателни документи според екологичното законодателство. През 2015г се очаква да се въведат в експлоатация ПСОВ – Момчилград, ПСОВ – Кърджали и ПСОВ - Свиленград.

✓ Изпълнение и актуализация на Плановете за управление на речните басейни (2009-2015 г.), които са основен инструмент за интегрирано управление на водите. Цялостната контролна дейност на РИОСВ-Хасково ще бъде насочена към изпълнение на целите в Плановете за управление на басейна на р.Марица и на р.Арда. Ще вземем активно участие и в процеса на актуализация на ПУРБ с предоставяне на информация и становища в рамките на дейността на РИОСВ.

Политика: Устойчиво управление на отпадъците - интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите

Приоритети:

✓ Продължаване изграждането и развитието на цялостна инфраструктура за третиране на отпадъците в страната – регионални системи, включващи съоръжения за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на различните видове отпадъци, образувани в страната. През 2015 г. ще продължи изпълнението на проекта по Оперативна програма «Околна среда 2007-2013 г.» за разширение на Регионално депо за ТБО с.Гарваново, общ.Хасково, включващо изграждане на сепарираща инсталация, площадка за компостиране на биоотпадъци и инсталация за рециклиране на строителни отпадъци. През 2014 г. приключи строителството и беше въведена в експлоатация сепарираща инсталация към Регионално депо за ТБО гр.Харманли.

✓ Организиране общинските системи за разделно събиране на опасни битови отпадъци, управление на биоотпадъците, включително площадките за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в това число едрогабаритни отпадъци в населени места с над 10000 жители, които да осигурят постигането на целите за рециклиране на битовите отпадъци и целите за ограничаване на количествата депониране отпадъци.

✓ Осигуряване на финансиране и изпълнение на екологични инфраструктурни проекти със средства от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) - довършване на депа за твърди битови отпадъци или разширение на съществуващи регионални депа, които са останали без възможност за финансиране по ОП „Околна среда 2007 – 2013 г.“ - РЦУО - Кърджали; рекултивация на стари общински депа – Свиленград, Любимец, Симеоновград, Димитровград (съответстващи на изискванията на ПМС № 209 / 20.08.2009 г.); финансиране или съфинансиране на обекти, изпълнявани със средства от Програма ИСПА, ФАР, и др. Приоритет за РИОСВ –Хасково ще бъде съгласуването на проектите за финансиране (становища и др.) и контрол при изпълнение на предвидените СМР и други дейности.

Политика: Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси

Приоритети:

✓ Продължаване изпълнението на проекти в сектор „Биоразнообразие“ (със средства, осигурени предимно от ОПОС), по които се извършват приоритетни дейности, с важно значение за успешното изграждане и поддържане на Националната екологична мрежа. За РИОСВ-Хасково това изисква през 2015 г. изпълнение в срок и пълен обем на заложените дейности по процедура BG161PO005/11/3/3.2/05/27 приоритетна ос 3 „Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие за резервати и поддържани резервати за проект „Реализиране на дейности по опазване, поддържане и възстановяване на местообитания и популации на видове на територията на резерват „Вълчи дол“ и поддържани резервати“ „Женда“, „Борака“ „Боровец“ и „Чамлъка. Така ще се осигури пряко поддържане на Националната екологична мрежа (защитените територии в териториалния обхват на инспекцията), както и подпомагане и възстановяване на популации на животински и растителни видове.

✓ Доизграждане, поддържане и управление на Националната екологична мрежа от защитени територии и зони, с цел обезпечаване на териториална защита, съхранение, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичен материал. За териториалния обхват на РИОСВ – Хасково през 2015г. не се предвижда промяна в екологична мрежа от защитени територии и 33 ЗТ. Основната дейност на направлението ще бъде насочена по актуализация на съществуващите ЗТ и отразяване и изпълнение дейности по очакваните 11 Заповеди за обявяване на 33 (части или цели зони) по Директивата за местообитанията, които за региона на РИОСВ-Хасково обхващат обща площ над 4500км².

✓ Разработване на планове за управление на защитени територии и защитени зони, с цел обезпечаване с инструмент за управление на най-значимите защитени територии и зони. За годината е заложено приемане придвижване на процедури по утвърждаване на планове за управление на резерват „Вълчи дол“ и поддържани резервати“ „Женда“, „Борака“ „Боровец“ и „Чамлъка“, като основна задача от проекта по ОПОС.

Политика Усъвършенстване на националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост

✓ Основен приоритет е обновяване и усъвършенстване на информационните системи за мониторинг на околната среда. РИОСВ – Хасково въвежда информация в Информационната система за разрешителни и мониторинг при управлението на водите, верифицира данните в Националния регистър за изпускане и пренос на замърсители, базите данни за подсистемите на НСМОС за атмосферния въздух и предоставя информация за редица други регистри и бази данни.

Политика Усъвършенстване на контрола и повишаване на общественото съзнание и култура по въпросите на околната среда

✓ Усъвършенстване и прилагане на ясни правила и процедури за равнопоставеност и откритост при контролната дейност за прилагане и налагане на националното законодателство в областта на околната среда с цел постигане на напредък в осигуряването на по - ефективно прилагане на регионално ниво на законодателството по околна среда, в съответствие с Препоръката на ЕС за определяне на минимални критерии за инспекции и въведените нови изисквания относно инспекциите на промишлените инсталации с Директивата на ЕС за индустриалните емисии. За тази цел РИОСВ изготвя и публикува на сайта си План за контролната дейност на инспекцията, както и доклади за проведени проверки на всички оператори с КР, както и всички доклади за комплексни проверки на други обекти.

Законодателство

През 2014 г. бяха издадени останалите подзаконовни нормативни актове по прилагане на Закона за управление на отпадъците.

Наредбата за класификация на отпадъците от 2014 г. , освен условията и редът за класификация на отпадъците по видове и свойства въвежда и ред за уведомление при преустановено образуване на отпадъци.

Считано от 01.01.2015г. превозите към България на отпадъците за оползотворяване, посочени в приложение III (от зеления списък) на Регламент (ЕО) №1013/2006 не подлежат на процедура по предварителна писмена нотификация, а единствено се изисква прилагане на общите информационни разпоредби. С нова наредба се определят редът и начинът за изчисляване на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка, както и редът за предоставяне на годишни справки-декларации за превозите, за които не се изисква нотификация по Регламент (ЕО) №1013/2006.

Основните цели на обнародваната през 2014 г. наредба за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили са определянето на редът и начинът за инвентаризация и маркиране и почистване на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили (ПХБ), за предотвратяване на вредното му въздействие върху човешкото здраве и околната среда, включително изискванията за третиране и транспортиране на отпадъци, съдържащи ПХБ.

От началото на 2015 г. влиза в сила Регламент (ЕС) № 517/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година за флуорсъдържащите парникови газове и за отмяна на Регламент (ЕО) № 842/2006. Целта на новия регламент е опазването на околната среда чрез намаляване на емисиите на флуорсъдържащи парникови газове, като се насърчи употребата на технологии, които не оказват въздействие върху климата и при които се заменя и намалява употребата на флуорсъдържащи парникови газове.

2. Околна среда, дейности и инсталации

2.1 Състояние на околната среда - екологични проблеми в района

Основните екологични проблеми на територията на РИОСВ - Хасково по опазване чистотата на атмосферния въздух са наднормените нива на фини прахови частици, отчетени от ръчния пункт „РИОСВ - Хасково” в Хасково и автоматичните станции АИС „Раковски” в Димитровград и АИС „Студен кладенец” в Кърджали.

През изминалата година продължи замърсяването с ФПЧ10, което е регистрирано основно през есенно-зимния период и в трите пункта, следящи качеството на атмосферния въздух в Димитровград, Хасково и Кърджали. Като основна причина за това може да се посочат горивните процеси в битовия, търговския и административния сектор с употребата на твърдо гориво, линейните и подвижните точкови източници на емисии – пътища, магистрали, улична

мрежа в населените места, автомобилният транспорт. Принос имат и климатичните условия през есенно-зимния период – безветрие и мъгли.

Предстои актуализиране на общинските програми за КАВ за Общините Кърджали, Димитровград и Хасково, като РИОСВ – Хасково ще оказва необходимата методическа помощ и съдействие на общинските органи, съобразно своите компетенции.

Състоянието на повърхностните водни тела се определя като добро или лошо, на базата на по-лошата от оценките за химично и екологично състояние.

Химичното състояние се оценява в два класа – добро и лошо, като се разглеждат т.нар. приоритетни вещества (Pb, Cd, Ni, Hg).

За оценка на екологичното състояние се разглеждат биологични, хидроморфологични и физико-химични елементи. Водещи за определяне на състоянието са биологичните елементи.

На територията, контролирана от РИОСВ – Хасково за 2013г. (все още не разполагаме с информация за 2014г) са установени следните участъци с лошо състояние на водните тела:

- **р.Меричлерска** – това водно тяло е в лошо екологично състояние по основните физико-химични показатели: електропроводимост, разтворен кислород, БПК5, азот амониев, азот нитритен, общ азот, ортофосфати и общ фосфор. В ПУРБ 2010-2015г. за това водно тяло е предвидена мярка доизграждане на канализационна мрежа и изграждане на ПСОВ за 2000-10000еж.
- **р.Марица от гр.Димитровград до вливане на р.Сазлийка** - За пречистване на битовите отпадъчните води от Димитровград през 2011г. е въведена в експлоатация ГПСОВ. През 2014г беше завършен проект по ОПОС за „Реконструкция и доизграждане на канализационната мрежа на гр.Димитровград-десен бряг“. През следващите години се очаква подобряване на състоянието на водното тяло. Предвиденото в ПУРБ модернизиране на индустриална ПСОВ на „Неохим“АД, гр.Димитровград не бе изпълнено поради липса на финансиране.
- **р. Марица от вливане на р.Сазлийка до границата** – екологично състояние се е подобрило от „лошо“ на „умерено“ и се дължи на заустване на непречистени битови отпадъчни води от гр.Любимец и Свиленград - констатира се отклонение от нормите за добро състояние по показатели: азот нитратен, азот нитритен, общ азот и фосфати.
- Започна изпълнение на проект за изграждане на ГПСОВ - Свиленград и доизграждане на канализационна мрежа.
- **р.Банска средно и долно течение** – отпадъчни води от населени места и Северна индустриална зона на гр. Хасково. За гарантиране трайното спазване на нормите за заустваните води през 2014 г. „Каменица“АД изпълни проект на стойност 2350000 евро за допълнително анаеробно стъпало преди действащата ПСОВ, третираща водите от СИЗ, но тя не бе въведена в експлоатация поради технически проблеми.
- **р.Харманлийска и притоци до устие** – лошото екологично състояние се дължи на заустване на промишлени и битови отпадъчни води от гр.Хасково, Харманли и други населени места. За пречистване на отпадъчните води на гр.Хасково през 2011 г. е изградена и пусната в действие ГПСОВ. През следващите години се очаква подобряване на състоянието на водното тяло.
- **р.Арда след яз.Кърджали и яз. Ивайловград** – този участък е в лошо екологично и лошо химично състояние. В пункта р.Арда след гр.Маджарово през 2013г. се констатира периодични отклонения от стандартите за качество на околната среда по показателите цинк и кадмий, което определя лошото екологично и химично състояние на водното тяло. Това се дължи на заустване на руднични води от мини „Маджарово“ в ликвидация.
- **яз.Студен кладенец** – през 2013г. яз.Студен кладенец е с умерен екологичен потенциал по Хлорофил А, общ фосфор и цинк. В пунктовете „стена“ и „опашка“ се констатира превишаване на СГС-СКОС по кадмий, което определя и лошото химично състояние на

водното тяло. В пункта „Яз.Студен кладенец-опашка” през годината са установени две превишавания на МДК - СКОС по показател живак. Лошото състояние на водното тяло яз. Студен кладенец се дължи на заустване на промишлени и битови отпадъчни води. Като най-силно замърсен участък от язовира може да се определи опасната част, където се заустват непречистените води от канализацията на гр.Кърджали, както и замърсени води от „временните” депа на ОЦК-Кърджали. В този участък има голямо количество утайки с високо съдържание на тежки метали и органични вещества, натрупани през последните десетилетия. През 2014 е изпълнен проект за разширение на В и К мрежата и ГПСОВ на гр.Кърджали, предстои и най-после да бъде стартирано изпълнението от „Хармони 2012”ЕООД, София на проект за „Строителство, експлоатация и закриване на депо за опасни отпадъци” от Програмата за стари щети на ОЦК

През 2014 г. Община Кърджали е приключила процедурата по избор на изпълнител и надзор на строителните работи за обект „Регионален център за управление на отпадъците – Кърджали, I и II етап“ и през месец октомври същата година са стартирали строителните дейности по изграждане на клетка № 1 на депото. Въпреки предприетите действия, възникналият екологичен проблем в близост до гр.Кърджали, във връзка със забавеното изграждане на РЦУО- Кърджали не е решен. Продължава натрупването на големи количества битови отпадъци на съседните на временната площадка терени, с начин на трайно ползване „зеделски земи” и „държавен горски фонд”. Складираните отпадъци от 8 общини замърсяват почвите, подземните и повърхностните води в района.

И през 2014 г. общините продължават да отделят допълнителни финансови средства, във вид на отчисления, за дейности по изграждане на нови съоръжения за третиране на битови отпадъци и отчисления за дейностите по закриване и след експлоатационни грижи на депата. С изключение на изградената сепарираща инсталация на територията на регионално депо-Харманли няма изградени други инсталации за сепариране или компостиране на битови и биоразградими отпадъци към регионалните депа. Допълнителните съоръжения за предварително третиране на отпадъците ще осигурят реално намаляване на количествата на депонираните отпадъци, отклонявайки годните за рециклиране и оползотворяне отпадъци от депата.

Все още само в три общини, от общо 16 те общини контролирани от РИОСВ Хасково, са изградени и функционират системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Въпреки че почти всички населени места са обхванати в системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци, продължава да се констатира изхвърлянето на битови и строителни отпадъци на неразрешени за това места.

Като нерешен проблем остава съществуването на 4 бр. nereкултивирани общински сметища в област Хасково, несъответстващи на разпоредбите на Наредба № 6.

На територията на инспекцията съществуват девет депа за производствени и опасни отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания. Операторите на депата притежават утвърдени Планове за привеждане на съществуващите депа в съответствие с изискванията на нормативната уредба, които включват мерки и срокове за закриване и рекултивация. При контрола по изпълнение на условията на тези решения се констатира забавяне в изпълнението на мерките свързани с рекултивация на тези депа в срок.

През януари 2012 г. беше преустановена производствена дейност на площадката на ОЦК, гр. Кърджали. Въпреки това разположените на площадката огромни „временни” депа за опасни отпадъци продължават да са източник на значително замърсяване с неорганизираните емисии на въздуха в района, замърсяват почвите, а и водите на съседния яз.„Студен кладенец“.

2.2. Контролирани дейности

2.2.1. Въздействие върху околната среда и изпълнение

РИОСВ - Хасково осъществява контрол на предприятия – неподвижни източници на емисии, както и на обекти, използващи флуорирани парникови газове, вещества, които нарушават озоновия слой и летливи органични съединения.

Контролират се обектите с неподвижни източници на емисии - “Вулкан Цимент”АД, Димитровград, “Монек юг”АД, Кърджали, Фабрика за перлит и Фабрика за бентонит на “Ес енд Би Индастриъл Минералс”АД, Кърджали, “Пневматика Серта”АД Кърджали, “Ултрамекс“ ЕООД, Харманли, „Теклас – България“АД, Кърджали, асфалтовите бази, оранжерии за производство на зеленчуци. Контролът за спазване на нормите на изпусканите в атмосферния въздух емисии от тези обекти се осъществява чрез извършваните от операторите СПИ. Поради по-ниските емисии на замърсители и преобладаващото спазване на емисионните норми те са определени като обекти с нисък и среден риск.

Ежегодно се изпълнява одобреният от МОСВ план за проверка на обектите - източници на емисии на ЛОС. През 2015 г. контрола ще се упражнява върху дейността на производителите на бои, както и на големите търговци на едро, при които степента на риск е по-голяма.

Във връзка с изменението на климата ежегодно се контролират обекти, работещи с големи количества озоноразрушаващи вещества съгласно Наредбата за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) №1005/2009 относно вещества които нарушават озоновия слой и Наредба за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) 842/2006 относно някои флуорирани парникови газове. Целта е намаляване на емисиите от флуорсъдържащи парникови газове, изпускани в атмосферата от различните източници. Поради по-ниския рисков потенциал проверки на обектите с наличие в тях на големи количества озоноразрушаващи вещества се извършват веднъж годишно.

Контролната дейност по опазване на водите обхваща всички обекти, формиращи отпадъчни води и заустващи в повърхностни водни обекти, като за определените със заповед на министъра на околната среда и водите емитери, включени в „Информационната система за разрешителни и мониторинг при управлението на водите“ контролът е задължително два пъти годишно. Като високо рискови се определят обектите, формиращи емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители, заустващи значителни водни количества или с висока степен на замърсяване на водите, както и с приемници в „лошо“ състояние. Сред тях са „Неохим“АД, Димитровград, „Каменица“АД, Пловдив (Пивоварен завод Хасково), „Галус“АД, София (отглеждане и гушене на патици), ТЕЦ „Марица 3“АД, Димитровград, площадката на ОЦК, Кърджали (въпреки липсата на отпадъчни води от производството), „Мусан“ООД, гр.Джебел (добив и преработка на месо), „Голд ойл“ООД, гр.Харманли, „Теклас България“ АД, гр.Кърджали (каучукови изделия за автомобилостроенето), „Катаржина естейт“ООД, с.Мезек (винопроизводство), „Телиш“АД, София, Винарна в с.Коларово), „Тера Тангра“АД, Харманли (винопроизводство) и др.

РИОСВ – Хасково контролира веднъж годишно и заустването в повърхностни води на отпадъчни води от канализационните системи на населените места без действащи пречиствателни станции - Крумовград, Джебел, Ивайловград, Харманли Любимец, Симеоновград. Причиненото натоварване с биогенни елементи на водните тела -приемници на водите влошава екологичното им състояние. През 2015г се очаква въвеждане в експлоатация на ГПСОВ - Кърджали, ГПСОВ – Момчилград и ГПСОВ – Свиленград, които също ще бъдат контролирани за спазване на нормите.

Контролната дейност по управление на отпадъците обхваща всички обекти, дейността на които попада в разрешителния и регистрационни режими по чл.35 от ЗУО. Поради големия обществен интерес отново през 2015 г. на по-засилен контрол ще подлежат лицата извършващи дейности с отпадъци от черни и цветни метали, ИУМПС, НУБА, ИУЕЕО. Отново ще се следи ОЧЦМ, които нямат битов произход и представляват елементи на националната

инфраструктура да бъдат предавани само от лица, при чиято дейност се образуват, при наличие на сертификат за произход и въз основа на писмен договор.

Съобразно приоритетите в националното законодателство и мерките за постигането им заложи в новия Национален план за управление на отпадъците в регистъра на проверяваните обекти се включват и всички значими замърсители, в това число:

- съоръжения обезвреждащи битови отпадъци – високо рискови обекти са двете регионални депа и старите общински депа, които подлежат на рекултивация;
- съоръжения обезвреждащи производствени и опасни отпадъци – високо рискови обекти са депата на ОЦК, Кърджали, „НЕОХИМ“, Димитровград и сгуроотвалите на ТЕЦ „Марица 3“ АД, Димитровград;
- инсталации за изгаряне на неопасни отпадъци, чрез оползотворяване на получената енергия – за отопление на оранжерии, собственост на „Зайчев и син“, ООД, Харманли в гр.Любимец и в гр.Харманли, които също са „високо рискови“ обекти;
- съоръжения за физикохимично третиране на опасни болнични отпадъци чрез микровълново обеззаразяване – три броя, собственост на МБАЛ „Света Екатерина Димитровград“ ЕООД и „Екостер“ ООД гр. Хасково;
- „Вулкан цимент“ АД, Димитровград – инсталация за оползотворяване на неорганични отпадъци, заменящи природни суровини, чрез влагането им в производството на различни марки цимент.

И през текущата година обект на контрол от инспекцията ще бъдат лицата, образувачи отработени масла и нефтопродукти, с цел недопускане на изоставянето, изхвърлянето или друга форма на нерегламентирано обезвреждане на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти.

Поради специфичната заетост в региона и наличието на множество шивашки производства са предвидени по-голям брой проверки на такива обекти спрямо 2014 г, като целта е да се ограничи нерегламентираното изхвърляне на отпадъци от дейността.

Търговците и брокери на отпадъци, регистрирани по ЗУО също ще бъдат предмет на контролната дейност през годината, с цел установяване на верността на вписаната информация в отчетните книги и наличието на валидни договори.

Тъй като на територията, контролирана от РИОСВ Хасково няма изградени съоръжения за третиране на биоотпадъците за 2015 г. са предвидени проверки на лица (винопроизводство и зеленчукопроизводство), образувачи биоотпадъци, допустими за производство на компост..

На контрол подлежат физическите и юридическите лица, които произвеждат, пускат на пазара, употребяват, съхраняват и изнасят химични вещества в самостоятелен вид, в смеси или в изделия с цел защита на човешкото здраве и опазване на околната среда. Като високо рискови са определени обектите, които произвеждат и/или съхраняват големи количества химикали - „Неохим“ АД, Димитровград, „Каменица“ АД, Пловдив (Пивоварна Хасково), ТЕЦ „Марица 3“ АД Димитровград, „Горубсо Кърджали“ АД, Кърджали, „Пневматика-Серта“ АД, Кърджали; дистрибуторите на химикали, които притежават големи складови наличности – „Химтекс“ ООД Димитровград; формулаторите на смеси „Лектра“ ООД Хасково, „Сидекс“ ООД, Хасково и „Атълган“ ООД Кърджали. Тези обекти са планирани за проверка през 2015 г.

РИОСВ-Хасково контролира реализацията на проекти, планове и програми и инвестиционни предложения във връзка с предмета и целите на опазване на ЗЗ по НАТУРА 2000 съгласно Наредбата по ОС, както и по Закона за защитените територии – защитени територии, разглеждане на предложения за нови защитени територии; Закона за биологичното разнообразие – опазване на вековни дървета, видове по СИТЕС; дейности свързани с разрешителни издадени от МОСВ по Наредба 8/2003 за изключенията от ЗБР; Закона за лечебните растения – билкозаготвителни пунктове. Предвид характера на контролираните

обекти и дейности в тях същите са категоризирани с “нисък риск” за въздействие върху човешкото здраве и околната среда.

За изпълнение на тези цели в плана за 2015г. са заложили проверки върху дейностите на собственици, ползватели, физически и юридически лица, осъществявани в ЗТ и в ЗЗ; свързани със защитени животни и защитени растения, с опазването на защитени дървета, ползватели на зоопаркове и зоомагазини, билкозагответелните пунктове, свързани с видове по конвенцията CITES, за защитени животински и растителни видове и нарушаване режимите на защитени територии и защитени зони.

2.3. Контролирани инсталации

2.3.1. Регистър на инсталации и дейности с издадени КР

Инсталациите с издадени КР на контролираната от РИОСВ – Хасково територия са:

- ТЕЦ”Марица 3”АД, Димитровград - Горивна инсталация с номинална топлинна мощност над 50 MWth, включваща: котел ОР 380в (1 бр.) за производство на електроенергия; котли ПКМ-12 (3 бр.) за производство на пара за собствени нужди - висок риск; планирана 1 проверка;
- ТЕЦ”Марица 3” АД, Димитровград - Депа за неопасни производствени отпадъци “Горен бюк” и “Галдушки ливади”- висок риск; планирана проверка -1 бр.;
- „Неохим” АД, Димитровград, - площадка А - висок риск, планирана проверка -1 бр. Комплексното разрешително обхваща следните инсталации:
 - Формалин;
 - Карбамид-формалдехидна смола (КФС);
 - Амоняк 2001;
 - Течен серен диоксид;
 - Райски газ (Двуазотен оксид);
 - Получаване на азот и кислород;
 - Азотна киселина - стара /43÷45%/;
 - Азотна киселина - нова /58÷60%/;
 - Амониев хидроксид;
 - Нитрит-нитратни соли (NaNO₂ + NaNO₃);
 - Амониев бикарбонат;
 - Желязо-Молибденов катализатор;
 - Амониева селитра – стара;
 - Амониева селитра – нова.
 - „Неохим”АД, Димитровград - площадка Б - нисък риск; не е планирана проверка;
 - Полиетиленов оксид (Бадимол) – консервирана;
 - Полиамид-6 (ПАА)
 - Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Харманли, Маджарово, Любимец, Тополовград, Симеоновград и Свиленград - висок риск; планирана проверка -1 бр.
 - “Харманлийска керамика” АД, Харманли – нисък риск; планирана проверка -1 бр.
 - „Галус”АД, София, площадка с. Войводово - инсталация за интензивно отглеждане и гушене на патици - висок риск; планирана проверка -1 бр.
 - “Жюлив”ООД, Стара Загора, площадка с. Войводово - инсталация за интензивно отглеждане на птици-бройлери - нисък риск; планирана проверка -1 бр.

- Регионален център за третиране на неопасни отпадъци за общините Хасково, Димитровград и Минерални бани, с. Гарваново - висок риск; планирана проверка -1 бр.
- ЕТ„М. Жеков – Д”, площадка с. Нова Надежда - инсталация за изработване на керамични продукти – тухли, чрез изпичане в рингова пещ – нисък риск; планирана проверка -1 бр.
- Площадката на ОЦК, гр. Кърджали, нов оператор „Хармони 2012“ЕООД, София – висок риск, не е планирана проверка поради прекратяване на производствената дейност. Към момента се демонтират и разрушават и сгради и съоръжения от цинков завод. Включени инсталации:
 - Инсталация за производство на цинк и съединения на цинка, която попада в обхвата на точки т. 2.1, 2.5.а), 2.5.б), 4.2.г) и 4.2.д) от Приложение 4 на ЗООС;
 - Инсталация за производство на олово и оловни сплави, която попада в обхвата на точки 2.1, 2.5.а), 2.5.б) от Приложение 4 на ЗООС;
 - Производство на кадмий, която попада в обхвата на точка 2.5.а) от Приложение 4 на ЗООС;
 - Производство на бисмут, която попада в обхвата на точка 2.5.а) от Приложение 4 на ЗООС;
 - Депо за оловна шлака и отработени филтърни платна, което попада в обхвата на точка 5.4 от Приложение 4 на ЗООС;
 - Депо за оловно-цинков кек, което попада в обхвата на точка 5.4 от Приложение 4 на ЗООС;
 - Депо за утайки от пречиствателна станция за отпадъчни води, което попада в обхвата на точка 5.4 от Приложение 4 на ЗООС;
 - Депо за пластмасови отпадъци от амортизирани акумулатори, което попада в обхвата на точка 5.4 от Приложение 4 на ЗООС.
 - Регионално депо за неопасни отпадъци за общини Кърджали, Ардино, Джебел, Ивайловград, Кирково, Крумовград, Момчилград и Черноочене - обектът е в процес на строителство, планирана проверка -1 бр.
 - „Яйцепром” АД, Кърджали, площадка гр. Момчилград инсталация за интензивно отглеждане на птици - нисък риск; планирана проверка -1 бр.
 - „Горубсо-Кърджали” АД, гр. Кърджали - инсталация за производство на сплав „Доре” - висок риск; планирана проверка -1 бр.
 - „Каменица“АД, Пловдив, пивоварна гр. Хасково - инсталация за производство на пиво - висок риск; планирана проверка -1 бр.
 - „Златна Тракия”АД, гр. Хасково, химическа инсталация за производство на метилови естери на мастните киселини – биодизел - инсталацията не е въведена в експлоатация, не се извършва производствена дейност, дружеството е обявено в несъстоятелност, не е планирана проверка.
 - Депо за неопасни отпадъци на община Димитровград, с. Ябълково, не е започнало изграждането на обекта, не е планирана проверка.

2.3.2. Регистър на СЕВЕЗО обекти

Дружествата на територията на РИОСВ-Хасково, които произвеждат и/или съхраняват опасни химични вещества и смеси, в количества посочени в приложение №3 на ЗООС, класифицирани като „предприятие с висок рисков потенциал”, с издадено разрешително по чл.104 от ЗООС са:

- „Горубсо Кърджали“АД Кърджали, планирана проверка – 1 бр.;
- „Неохим“ АД, Димитровград – планирана проверка – 1 бр.

- „ОЦК“ АД, Кърджали – (открито производство по несъстоятелност) дружеството не отговаря на условието за оператор, няма собственост на площадката и не осъществява производствена дейност. Не е предвидена проверка.

До момента няма действащи обекти, класифицирани като „предприятие с нисък рисков потенциал“.

2.3.3. Въздействие върху околната среда и изпълнение

Почти всички контролирани инсталации с издадени КР и СЕВЕЗО разрешителни са с висок риск по отношение въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

- ТЕЦ „Марица 3“ АД, Димитровград - висок риск. Очаквано въздействие върху качеството и чистотата на атмосферния въздух на гр. Димитровград и околните села по отношение на концентрацията на серен диоксид.
- ТЕЦ „Марица 3“ АД, Димитровград, сгуруотвали „Горен бюк“ и „Галдушки ливади“ - висок риск. Възможно въздействие върху качеството и чистотата на атмосферния въздух на гр. Димитровград и околните села по отношение замърсяване с неорганизиран прахови емисии.
- „Неохим“ АД, площадка А - висок риск. Възможно въздействие върху качеството и чистотата на атмосферния въздух на гр. Димитровград и околните села по отношение замърсяване с азотни оксиди, прахови емисии, амоняк. „Неохим“ АД, Димитровград е с най-голям риск по отношение на замърсяването на водите поради голямото зауствано водно количество и честите производствени аварии, водещи до наднормени замърсявания на изпусканите води. Това допринася за „лошото“ състояние на приемника р. Марица. Поради производството и съхранението на големи количества опасни химични вещества, с цел предотвратяване на големи аварии и ограничаване на последствията от тях, инсталацията е класифицирана и се проверява като обект „с висок рисков потенциал“.
- „Неохим“ АД, площадка Б, производство на пластмаси и полиамиди (минимално производство) – нисък риск.
- Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Харманли, Маджарово, Любимец, Тополовград, Симеоновград и Свиленград - висок риск, очаквано, основно въздействие върху качеството и чистотата на атмосферния въздух на гр. Харманли и околните села по отношение замърсяване с интензивно миришещи и неорганизиран емисии при samozапалване на депонираните отпадъци. При неправилно изпълнение и експлоатация регионалните депа за отпадъци са с висок риск и за замърсяване на повърхностните и подземни води.
- „Галус“ АД, площадка с. Войводово, отглеждане и гушене на патици - висок риск от замърсяване на повърхностни води и подземни води. За предотвратяването на това въздействие операторът е изградил пречиствателна станция за отпадъчни води.
- „Жюлив“ ООД, Ст. Загора, площадка с. Войводово, инсталация за интензивно отглеждане на бройлери - нисък риск.
- Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Хасково, Димитровград и Минерални бани, с. Гарваново висок риск, очаквано, основно въздействие върху качеството и чистотата на атмосферния въздух на околните села по отношение замърсяване с интензивно миришещи и неорганизиран емисии при samozапалване на депонираните отпадъци. За предотвратяването на това въздействие Операторът ежедневно запръстява участъците с депониран отпадъци и при необходимост оросява. При неправилно изпълнение и експлоатация депото за отпадъци също е с висок риск за замърсяване на повърхностните и подземни води.

- ЕТ „М. Жеков – Д”, Димитровград, площадка с. Нова Надежда, производство на керамични изделия – нисък риск.
- Площадка на ОЦК, гр. Кърджали - висок риск, до 2012 г. ОЦК беше основен замърсител на атмосферния въздух на гр. Кърджали и околните села със серен диоксид, тежки метали, на повърхностните и подземни води по отношение замърсяване с тежки метали. След пълното прекратяване на производствената дейност в началото на 2012 г. площадката на ОЦК, Кърджали остава източник на точково и дифузно замърсяване на водите, почвите и на неорганизираните емисии в атмосферния въздух от временните депа за опасни отпадъци.
- Регионално депо за неопасни отпадъци за общини Кърджали, Ардино, Джебел, Ивайловград, Кирково, Крумовград, Момчилград и Черноочене – висок риск. Изпълнението на проекта е прекратено през 2013 г. Съществуващата площадка за временно натрупване на битовите отпадъци от 8-те общини не отговаря на изискванията и е източник за замърсяване на почвите, повърхностните, подземни води и атмосферния въздух и в района.
- „Яйцепром“ АД, площадка гр. Момчилград, инсталация за интензивно отглеждане на птици за носачки - нисък риск.
- „Горубсо-Кърджали” АД, гр. Кърджали - висок риск. Поради използваната цианидна технология може да се очаква замърсяване на въздуха и водите със съединения на цианида. С оглед съхранението на големи количества опасни химични вещества, с цел предотвратяване на големи аварии и ограничаване на последствията от тях, инсталацията е класифицирана и се проверява като обект „с висок рисков потенциал“.
- „Каменица „АД, Пловдив, пивоварна гр. Хасково - висок риск. На площадката се генерират над 1000 т/г неопасни отпадъци. Формират се значителни количества замърсени отпадъчни води, които се третират в ПСОВ, но определените емисионни ограничения обикновено се превишават. Р.Банска, в която се влива приемникът Терс дере е в „лошо“ състояние.

2.3.4. Съответствие със законодателството

За всички обекти с издадени комплексни разрешителни е прието, че прилаганите технологии отговарят на НДНТ.

- ТЕЦ”Марица 3” АД, Димитровград –За прекратяване влошаването на качеството на атмосферния въздух на гр.Димитровград и околните села по отношение на концентрацията на серен диоксид и привеждане в съответствие с изискванията на екологичното законодателство операторът е изградил и през 2012г е въвел в експлоатация сероочистваща инсталация. След поредицата регистрирани и през 2013г от АИС”Раковски”-гр.Димитровград превишения на СЧН за серен диоксид бяха предприети мерки и от РИОСВ-Хасково и от ТЕЦ„Марица 3“АД. В резултат през 2014г не са отчетени превишения на нормите.
- ТЕЦ”Марица 3”АД, сгуроотвали „Горен бюк” и „Галдушки ливади”- Отново е установено е заустване на отпадъчни води, неотговарящи на ИЕО по показател сулфати. Не бяха изпълнени в срок и условия в КР, изискващи изграждане на площадки за временно съхранение и за депониране на неопасни производствени отпадъци. При подаден сигнал бе установено силно запрашаване в района от сгуроотвалите „Горен бюк” и „Галдушки ливади” поради експлоатацията им без необходимото оросяване и извършвани строителни дейности. Площадка за временно съхраняване на неопасни производствени отпадъци на територията на „Галдушки ливади“ бе въведена в експлоатация през м.октомври. С въвеждането в експлоатация на всички площадки за временно съхранение и за депониране на неопасни производствени отпадъци се очаква

да се прекрати почти напълно заустването и замърсяването на подземните и повърхностните води. Предвидено е обратно ползване на водите и заустване на води само при значителни валежи. Върху всички нови площадки са предвидени оросители за предотвратяване на неорганизираните емисии във въздуха.

- „Неохим” АД, площадка А – Дружеството е внедрило и сертифицирало система за управление на околната среда в съответствие с изискванията на международния стандарт ISO 14001. В Цех за производство на амониева селитра (нов цех) през 2014 бяха въведени системи за СНИ на шестте газохода на ИУ К15. Прекратени са наднормените емисии на азотни оксиди във въздуха. Но и през 2014 г. бе установено заустване на отпадъчни води, неотговарящи на ИЕО за амониев азот и нитратен азот. Не се изпълняват в срок заложен мерки в плановете за привеждане на съществуващите депа в съответствие с изискванията на нормативната уредба. Пред финализиране е процедура за издаване на ново КР на „Неохим“ АД, във връзка с която ще бъдат изпълнени мерки за намаляване на аварийните изпускания на замърсени отпадъчни води.
- Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Хасково, Димитровград и Минерални бани, с.Гарваново - За предотвратяването на негативното въздействие върху околната среда операторът ежедневно запръстява участъците с депонирани отпадъци и при необходимост оросява. През м.март стартира изпълнението на проект за разширение на депото, включващ нова клетка за неопасни отпадъци, инсталация за сепариране, ПСОВ и редица други подобекти, с което ще се осигури допълнителен капацитет на депото и пълно съответствие с екологичните изисквания.
- „Галус” АД, площадка с. Войводово – Действащата ПСОВ, третираща формираните силно замърсени отпадъчни води при гушенето на патици не постига напълно определените ИЕО, но констатираните нива на замърсяване през 2014 бяха по-ниски, не постъпиха жалби и сигнали за дейността.
- Площадка на ОЦК, гр.Кърджали - С решение на ИАОС през 2014г е изменено КР №/2006г, като новият собственик „Хармони 2012“ЕООД е вписан като оператор на инсталациите и депата на площадката на ОЦК. Дружеството изпълнява приложимите условия на КР. ПСОВ работи на прекъснат режим, като периодично обработва постъпващите води. След констатирани наднормени концентрации на цинк в заустваните условно чисти води бяха дадени и изпълнени предписания за отвеждането им в ПСОВ и за други мерки. „Хармони 2012“ЕООД беше включено и като страна по договор за проектирането и изграждането на обект „Строителство, експлоатация и закриване на депо за опасни отпадъци“ по Програмата за стари щети на „ОЦК“ АД, Кърджали и предприе стъпки за изпълнението му. С това стартира трайното решаване на проблема. През 2014 дружеството започна реализацията и на проект за разрушаване и премахване на сгради и съоръжения на площадката преди началото на строителството на нов цинков завод.
- Регионално депо за неопасни отпадъци за общини Кърджали, Ардино, Джебел, Ивайловград, Кирково, Крумовград, Момчилград и Черноочене – След проведен избор на изпълнител и надзор на строителните работи за обект „Регионален център за управление на отпадъците – Кърджали, I и II етап“ от месец октомври 2014г усилено се изгражда клетка № 1 на депото. Очаква се въвеждането ѝ в експлоатация в най-скоро време, с което ще започне предепониране на натрупаните върху околните терени битови отпадъци.
- „Горубсо-Кърджали” АД, гр.Кърджали - За недопускане на запрашаване на въздуха се извършва непрекъснато оросяване на плажната ивица и сухия откос на хвостохранилището в сухия период на годината. Спазват се определените ИЕО за заустваните води, не са допуснати аварийни ситуации. Представените резултати от

провеждани СПИ доказват, че досега не са регистрирани превишения на установените НДЕ за прах и циановодород. Операторът е предприел необходимите мерки по съхранението, употребата и обезвреждането на цианидните съединения.

- „Каменица „АД, Пивоварна гр. Хасково – Контролните проверки през годината все още установяват заустване на отпадъчни води, неотговарящи на ИЕО, за което са налагани ежемесечни санкции. За гарантиране спазване на нормите за заустваните води през 2014г. дружеството изпълни проект за изграждане на допълнително анаеробно стъпало преди действащата ПСОВ, който ще се въведе в експлоатация през февруари 2015г.

За констатираните нарушения на екологичното законодателство са съставени актове или наложени текущи санкции.

Всички описани инсталации са със значим потенциал за замърсяване на водите, поради което са предвидени по 2 планови проверки с контрол на заустваните води.

Проверките на останалите инсталации с КР на територията на РИОСВ-Хасково са показали спазване на екологичното законодателство по всички компоненти и фактори на околната среда.

При проверките за изпълненията на условията в издадените разрешителни по чл.104, ал.1 от ЗООС на „Неохим“АД Димитровград и „Горубсо – Кърджали“АД Кърджали, класифицирани с „висок” рисков потенциал е установено, че:

- Всички опасности за големи аварии са били идентифицирани;
- Последниците за хората и околната среда са оценени;
- Съществува ясна връзка между идентифицираните опасности и предприетите превантивни мерки;

-Превантивните мерки могат да предотвратят предвидими аварийни ситуации, които могат да доведат до голяма авария.

3. Изпълнение на плана за предходната година

3.1. Цели, които е трябвало да постигнем

Основната цел на контролната дейност е защита на човешкото здраве от вредните въздействия и предотвратяване настъпването на опасности и щети за обществото при изменение на качеството на атмосферния въздух, нарушаване на озоновия слой и промените в климата в резултат на различни дейности с източници на емисии, както и запазване качеството на атмосферния въздух в районите, в които то не е нарушено.

Целите на РИОСВ - Хасково за опазване чистотата на атмосферния въздух за 2014 г. бяха:

- Подобряване на КАВ в най-замърсен район на територията на РИОСВ-Хасково - гр. Димитровград чрез проследяване качеството на атмосферния въздух и контрол на основните замърсители – ТЕЦ„Марица 3”АД и Неохим”АД, гр.Димитровград. Целта е постигната – през 2014 не са регистрирани наднормени стойности на серен диоксид.
- Подпомагане актуализирането на общинските програми за КАВ и контрол на стриктното изпълнение на всички мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух, залегнали в тях и в програмите на индустриалните обекти на територията на съответните засегнати общини. Основната цел е намаляването на наднормените концентрации на ФПЧ. - Не бе спазен срокът за актуализиране на Програмата на Община Кърджали до края на месец септември 2014г, забавена е актуализацията на програмата на Община Хасково.

- Предотвратяване замърсяването на атмосферния въздух с емисии на ЛОС при използването на разтворители и при съхранението на горива и на обекти, използващи в дейността си флуорирани парникови газове и вещества, нарушаващи озоновия слой чрез извършване на планови и извънредни проверки – целта е изпълнена, няма констатирани замърсявания.

Общата цел на контролната дейност на РИОСВ – Хасково по отношение на водите е поставена от Рамковата директива за водите е опазване, подобряване и възстановяване на всички естествени, изкуствени и силномодифицирани водни тела и постигане на „добро състояние” на повърхностните води до 2015 г.

За постигането им от направление „Опазване на водите“ бяха поставени цели за:

- снижаване на замърсяването на заустваните във водните обекти отпадъчни води най-вече от производствения сектор чрез налагане на спазването на индивидуалните емисионни ограничения и условия в издадените разрешителни (предвидени са по 2 проверки на най-значимите емитери на отпадъчни води) ; проверени всички емитери, съставени 12 акта и издадени 12 НП, наложени 10 текущи, 4 еднократни и 4 санкции, подобро състояние на участъци от р.Марица и р.Банска.
- строг контрол на изпълнението на всички дадени предписания - проверени 36 предписания;
- бърза реакция при всеки постъпил сигнал за замърсяване на водите с цел минимизиране и прекратяване на замърсяването;
- повишаване спазването на изискванията за изпълнението на собствения мониторинг от титулярите на разрешителни за заустване - преобладаващо изпълнение на собствения мониторинг.

При планирането на контролната дейност на РИОСВ – Хасково за 2014г по отношение на управлението на отпадъците бяха поставени следните цели:

- контрол на лицата, извършващи дейности по третиране на отпадъци, за които се изисква издаване на разрешение и/или регистрационен документ, като за някои площадки за извършване на дейности с ОЧЦМ бяха предвидени по 2 проверки;
- завишаване на контрола на притежателите на отпадъци, във връзка със задължението за изпълнение на разпоредбите за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците и поддържането в постоянна изправност на площадките и съоръженията за предварително съхраняване и третиране на отпадъците;
- завишаване на контрола във връзка с почистването на отпадъци на републиканската и общинска пътна мрежа, населени места и ГКПП - извършени 39 планови и извънредни проверки;
- завишаване на контрола по отношение редовното и коректно водене на задължителната отчетност по отпадъците, даваща достоверна информация за дейностите по отпадъците;
- контрол на задължените лица, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци – проведени 70 планови и 24 извънредни проверки, внесени 14500лв в ПУДООС;
- контрол на операторите на депа за производствени и опасни отпадъци за изпълнение на поставените условия за закриване и рекултивация на съществуващите депа от Плановите за привеждане в съответствие на депата – условията не се изпълняват въпреки приложените административно-наказателни мерки;
- контрол на общини, които все още не са закрили и извършили техническа рекултивация на старите общински депа – през 2014г не е закрито и рекултивирано нито едно старо депо.

За 2014г. приоритетен беше превантивният контрол на решения по ОВОС за продължаващото изграждане на транспортните коридори, мрежата от магистрала и пътища – I, II и III клас, в т.ч. Автомагистрала Марица – магистрален участък Харманли – Любимец, чието строителство може да окаже значително въздействие върху околната среда – 3 планови и извънредни проверки, дадени 3 предписания, които се изпълняват.

Друга цел бе контролът върху изпълнение на поставените условия в решения за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка на регионалните генерални планове на ВиК мрежата, във връзка с решаване на проблемите с качеството на питейната вода в населените места, където има трайни и чести отклонения от допустимите норми - проведени планираните 4 проверки, условията се изпълняват.

В съответствие с националните приоритети целите за опазване на биологичното разнообразие в региона бяха:

1. Намаляване на загубата на биологично разнообразие, чрез развитие и поддържане на мрежа от защитени територии и подобряване на управлението им – обявена е 1 нова защитена местност.

2. Опазване на местообитания и видове с европейско и национално значение за защитените зони по Natura 2000, чрез развитие и поддържане на мрежа от защитени зони – изпълнени 49 проверки, касаещи ИН дейности и проекти по издадени Решения за ОС, в териториалния обхват на ЗЗ.

3. Интегриране опазването на биологичното разнообразие и устойчивото управление на биологичните ресурси във всички планове, проекти, програми, политики и стратегии в съответния сектор, като включват в тях преди всичко дейности по опазване на биологичното разнообразие, в съответствие с приоритетите на този закон, на Националната стратегия и на Националния план за опазване на биологичното разнообразие.

4. За актуализация на мрежата от защитени територии е заличена 1 ЗТ. Актуализирани са 40 бр. вековни дървета и са предложени за обявяване 3 нови.

3.2. Входни, изходни данни и резултат

Направление “Опазване чистотата на атмосферния въздух и вредни физични фактори”

В плана за контролна дейност през 2014 г. бяха планирани общо 116бр. проверки по компонент въздух. Всички заложи проверки са извършени. От извършените през годината проверки 37 са комплексни по заповед на Директора на РИОСВ,. Дадени са 31 предписания, които са изпълнени. Извършени са и 15 проверки по условията от раздели „Емисии в атмосферата” и „Шум” в издадените комплексни разрешителни на промишлените обекти.

Изпълнен е утвърдения годишен график от МОСВ за контрол на обекти - източници на промишлен шум в околната среда. При извършените контролни измервания на предвидените по план 6 обекта не са установени превишения на регламентираните норми.

Освен плановите са извършени 24 извънредни проверки, 12 от тях ДПК за въвеждане на нови обекти в експлоатация, останалите по сигнали и жалби на граждани, за временно спиране на дейността на обекти с наложени текущи санкции. Те не са затруднили изпълнението на плана. През годината няма повторваемост на сигнали.

В резултат от осъществената контролна дейност 1 обект е преминал към работа с природен газ, други са подобрили ефективността на пречиствателните си съоръжения, което е довело до намаляване на емисиите във въздуха. Забелязва се тенденция за замяна на озоноразрушаващите вещества в хладилните и климатични инсталации с вещества с по-нисък потенциал на глобално затопляне.

Направление “Опазване на водите”

През 2014 г. са извършени проверки и са взети проби от заустваните води от всички обекти от утвърдения списък на емитерите на отпадъчни води, включени в контролно – информационната система. Проверени са и други по - малки обекти, формиращи замърсени отпадъчни води. От включените в плана за 2014 г. 70 обекта са проверени 66 бр. Общият брой на извършените проверки, свързани със замърсяването на водните обекти, през 2014 г. е 132, като 83 от тях са в поречие Марица и 49 в поречие Арда. От планираните 88 проверки за 2014 г. са извършени 84 (95 % изпълнение на плана). Експертите от направлението са взели участие и в извършени 15 комплексни проверки на различни предприятия – 11 на предприятия с издадено Комплексно разрешително и 4 комплексни проверки на други обекти. За констатирани нарушения на екологичното законодателство или представяне на информация и документи са дадени 36 предписания. От тях 28 са изпълнени или с постоянен срок, а останалите все още не са проверени или са с неизтекъл срок. Те ще се проверяват през 2015 г.

През изминалата година в направлението са извършени и 62 извънредни проверки - по сигнали за замърсяване на водните обекти, участие в комисии по проводимостта на речните легла в Области Хасково и Кърджали, последващ контрол по изпълнение на предписания и др. Въпреки това планът за контролна дейност е изпълнен, с изключение на обекти с периодична работа.

Поредица от сигнали бяха подадени за дейността и замърсяване на дере, преминаващо през с.Глухар от Фабрика за пране, сушене багрене на конфекция на „Ве Ка Ес България“ ЕООД, Кърджали. Административно-наказателните мерки и предписанията на РИОСВ-Хасково доведоха до прекратяване на замърсяването, проектиране и изграждане на допълнително биологично стъпало за производствени води, модулна ПСОВ за битови води и въвеждане в експлоатация на всички пречиствателни съоръжения в края на 2014г. В плана за 2015г е предвидена комплексна проверка на фабриката.

Постигнати са и други конкретни резултати, които се очаква да допринесат за подобряване състоянието на водните тела в лошо състояние.

Направление “Управление на отпадъците и опазване на почвите”

За изтеклата 2014г. в утвърдения план-график за проверки на РИОСВ - Хасково са планирани 348 проверки по управление на отпадъците, от които са извършени общо 339 бр., или 98 % от планираните. Това са фирми и общини на територията на област Хасково и област Кърджали, контролирани от РИОСВ - Хасково по отношение спазване на изискванията за третиране на битови, строителни, производствени и опасни отпадъци. Не са извършени 9 проверки на лица, които не са работили при едно или няколко посещения на място или са прекратили дейността си – 3 лица.

Извършени са 110 извънредни проверки по жалби и сигнали, по писма на МОСВ, във връзка с издаване на разрешения за дейности с отпадъци, съвместни проверки с органите на МВР и общинските администрации, последващ контрол по изпълнение на дадени предписания, по искане на прокуратурата в Кърджали и Хасково и др. С по-добра организация те са проведени успоредно с плановите проверки.

За периода са издадени 276 предписания при извършени текущи контролни проверки и във връзка с постъпили жалби. Изпълнени са 242 предписания, 9 са с постоянен срок, а 25 са със срок края на 2014г. При установено неизпълнение през 2015г бъдат съставени АУАН.

В резултат:

- Лицата, притежаващи разрешение и/или регистрационен документ за извършване на дейности по третиране на отпадъци, спазват изискванията за третиране на отпадъците и на условията на разрешението, съответно на регистрационния документ, като осигуряват безопасно съхранение на отпадъците и поддържат в изправност и нормално действие съоръженията;

- Увеличен е броят на контролираните физически и юридически лица, образуващи опасни отпадъци в резултат на извършваните от тях дейности. Проверените 42 нови лица, образуващи отпадъци, вече са извършили класификация на генерираните отпадъци по реда на наредбата.
- Задължените лица по чл.14 от ЗУО са внесли в ПУДООС продуктови такси в размер на 13447 лв.

Повторяемост на сигнали през изминалата година имаше основно за образуване на нерегламентирани сметища на едни и същи места, които са в близост до пазари или в жилищни квартали.

Повторно постъпват и сигнали за дейността на животновъдни обекти, за изхвърляне на животински кости, но поради законодателни неясноти и компетентност на други органи РИОСВ често не е в състояние да предприеме ефективни мерки за решаването им.

През 2014 г. са извършени 33 от планираните за годината 34 проверки по опазване на почвите. Допълнително са извършени и 8 бр. извънредни проверки. Издадени са 4 предписания, които са проверени и изпълнени.

Направление “Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването (КПКЗ), екологична отговорност и доброволни ангажименти”

През 2014 г. бяха извършени всички планирани проверки по издадени КР и решения за отказ, съгласно утвърден график – 16 бр. Извършени са 3 бр. извънредни проверки относно изпълнението на условията в издадените КР и 1 съвместна проверка с ИАОС във връзка с издаване на ново КР на „Неохим” АД. Установено е, че почти всички оператори спазват изискванията в издадените им разрешителни. В резултат на засиления контрол и приложените административно-наказателни мерки бе въведена в експлоатация системата за СНИ на „Неохим“ АД, регламентирана в КР. Заработи и временна площадка за съхраняване на неопасни отпадъци върху сгуроотвал „Галдушки ливади“ с което бе прекратено депонирането на течни отпадъци.

Направление “Опасни химични вещества и контрол на риска от големи аварии с опасни химични вещества”

През 2014 г. са планирани и извършени 2 проверки за контрол на риска от големи аварии с опасни вещества. Проверката на „ОЦК“ АД Кърджали не е проведена, тъй като дружеството е обявено в несъстоятелност.

Планираните проверки за 2014 г. на фирми, които произвеждат, употребяват и съхраняват опасни химични вещества и смеси са 35 бр. Извършени са 34 планови проверки (в т. ч. 26 бр. комплексни проверки) и 4 извънредни проверки. При проверките са дадени 18 предписания, от които са изпълнени 16 бр.

В резултат от осъществената контролна дейност е постигнато по-добро изпълнение на изискванията към складовете за съвместно съхранение на опасните химични вещества и смеси.

Направление “Екологична оценка (ЕО) и оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС)”

От планираните 12 проверки за годината, са изпълнени 10. За останалите е водена устна и писмена кореспонденция с възложителите, но е установено, че реализацията им не е стартирала. На практика планът е изпълнен. Извършени са и 3 извънредни проверки във връзка с достоверността на постъпилата информация по Приложение 2 към чл. 93, ал. 2 от ЗООС.

Резултатите от проверките показват, че поставените мерки и условия в решенията по ОВОС и решенията за преценяване на необходимостта от ОВОС се изпълняват.

Направление “Биологично разнообразие, защитени територии и зони”

В плана за 2014 г. бяха заложени общо 208 бр. проверки на инвестиционни предложения, защитени територии, вековни дървета, зоомагазини, билкозаготвителни пунктове, общини, ДГС-та, пазари и др. От планираните проверки са изпълнени 198 бр. (95%). Неизпълнението на 7 планови проверки е по отношение на инвестиционни предложения в защитени зони от Екологичната мрежа Натура 2000, поради невъзможност да се осъществи контакт с възложителя.

Допълнително бяха извършени и 161 извънредни проверки по ЗЗТ, ЗБР, ЗЛР и последващ контрол по изпълнение на предписания, от които 49 бр. са по изпълнение на дадени предписания и 45 бр. са за бедстващи защитени видове и само 7 проверки по сигнали на граждани, свързани с нарушения в защитени зони и територии.

В резултат от контролната дейност е постигнато добро управление и стопанисване на мрежата от защитени територии и зони.

3.3. Оценка

Общият брой проверки на място, заложени в Плана за дейността на РИОСВ – Хасково за 2014г. е 859 бр. От тях са изпълнени 829 бр. като единични проверки. Планирани са 50 комплексни проверки, а са изпълнени 53. Изпълнението на плана е 96,5%.

Докладваните с месечните отчети извънпланови проверки са 403, но като проведени единични проверки по отделните компоненти и фактори на околната среда те са 418 бр. (малък брой проверки са съвместни).

Анализът на резултатите за изпълнението на плана по компоненти и фактори показва, че всички направления са осъществили почти всички планирани проверки, освен в случаи на неработещи предприятия, незапочнали или прекратени дейности, периодична работа или изпускане на отпадъчни води и поради други обективни причини.

Изпълнението на плана за 2014г. потвърждава, че е създадена добра организация за своевременното провеждане и на плановите и на извънредните проверки. Прилагат се мерки за текущо следене степента на изпълнение на плана от всяко направление и своевременно навакване на забелязаното изоставане. Изготвеният план за 2015г. отново е съобразен с наличния административен капацитет на инспекцията. Броят на проверките по направления не се различава значително от плана за изтеклата година, с изключение на проверките по опазване чистота на атмосферния въздух, където поради редуциран състав на експертите са предвидени 19% по-малък брой проверки.

4. Планирано изпълнение за годината

В регистъра на обектите, подлежащи на контрол от РИОСВ-Хасково за 2015г. са включени 1583 обекта. Планирано е провеждането на 884 бр. проверки общо като сума от проверките по направления на 700 обекта. На 88 обекта са предвидени проверки по повече от 1 компонент или фактор на околната среда (от тях 13 са с комплексно разрешително). Изпълнението на всички проверки като комплексни обаче не винаги е ефективно, поради естеството им – например не е удачно съчетаването с проверки с емисионен контрол по въздух, води, шум, тъй като те често са свързани с голяма продължителност на измерванията и ангажиране на екип на РЛ с транспорт за цял ден, за което РЛ нямат ресурс. При пробовземането или измерването задължително присъства и представителят на проверявания обект, вследствие на което проверките в другите области започват със закъснение. В резултат може да се проведе 1 (рядко 2) проверки за един ден. Понякога по-дългото отсъствие на един експерт (където няма втори в направлението, напр. ОХВ, продуктови такси) би довело до изоставане в провеждането на общите проверки по всички компоненти и фактори. Но във всички случаи, когато е възможно и ефективно ще бъдат осъществявани комплексни проверки

по заповед на Директора на РИОСВ. Считаме, че е реално постижимо и планираме да бъдат извършени най-малко 50 комплексни проверки.

4.1. Приоритети

При изготвянето на настоящия план за контролна дейност беше актуализирана оценката на риска от въздействие върху компонентите и факторите на околната среда за всички обекти, фигуриращи в регистъра на обектите, подлежащи на контрол на територията в обхвата на РИОСВ-Хасково. При преценката бяха взети предвид потенциалът за въздействие на тези обекти и дейности върху околната среда и човешкото здраве и предприетите мерки от операторите за намаляване на отрицателното влияние от тях. Обектите и дейностите бяха класифицирани с висок, нисък и среден риск, като с решаваща тежест е рискът за най-застрашения компонент или фактор на околната среда. Идентифицираните обекти с „висок риск“ са приоритет за контролната дейност през годината. Те ще се проверяват поне веднъж годишно.

На основание критериите за риск: въздействие върху околната среда; въздействие върху общественото здраве; рискове, свързани с безопасността, с висок рисков потенциал са определени инсталациите, на които е издадено разрешително по чл. 104 от ЗООС.

Поради сложността на инсталациите, сложни химични процеси при производството и/или емисиите във въздуха, водите, почвите, генерираните отпадъци, осем от инсталациите с издадени комплексни разрешителни също са класифицирани като високорискови. Като най-значими източници на емисии на замърсители във въздуха и водите, оказващи въздействие върху КАВ и водите в района на най-засилен контрол ще подлежат ТЕЦ „Марица 3“ АД и „Неохим“ АД, Димитровград.

Складовете за съхранение на пестициди и ББ кубовете могат да причинят значително замърсяване и увреждане на околната среда, особено при занижен контрол и поддръжка. Ето защо и за тях е определен „висок риск“ за въздействие.

При определяне на риска за обектите, заустващи отпадъчни води в повърхностни води е взет предвид както внасяният от тях във водните тела товар от замърсяващи вещества (количеството и качеството на изпусканите води), така и асимилиращата способност на водния обект – приемник. Констатираните нарушения на определените в разрешителните за заустване ИЕО също е фактор за определяне на висок риск. Тези критерии са отразени и в утвърдения от министъра на околната среда и водите списък на обектите, подлежащи на задължителен контрол два пъти годишно. Основен фактор за лошото екологично състояние на участъците от водните обекти след населените места с над 2000 екв. жители е заустването на непречистени отпадъчни води от канализационните системи, но поради липсата на ПСОВ те се предвиждат за контрол само веднъж годишно. Въпреки определения нисък риск за някои обекти, съгласно чл.26, ал.3 от Наредба №2 от 8 юни 2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници за замърсяване, всички титуляри на разрешителни за заустване подлежат на контрол поне веднъж годишно. Това изискване е основателно, тъй като качеството на заустваните води при повечето обекти варира значително при проверките.

Съществува риск и при дейността на някои инсталации с неподвижни източници на емисии в атмосферния въздух, но след изменение на законодателството от 2012 г. те не подлежат на емисионен контрол. От тях се изисква задължително представяне на доклади с резултати от проведени СПИ.

От обектите - източници на емисии на ЛОС като високорискови са определени производителите на бои.

Във връзка с изменението на климата и намаляване на емисиите от парникови газове изпускани в атмосферата от различните източници ежегодно се контролират обекти, работещи с

големи количества озоноразрушаващи вещества. Те са класифицирани в групата със среден риск.

Поради опасността от замърсяване на въздуха, водите и почвите високорискови са депата, обезвреждащи битови, производствени и опасни отпадъци, както и старите общински депа, които подлежат на рекултивация. Източници на опасни емисии във въздуха са и две инсталации за изгаряне на неопасни отпадъци, чрез оползотворяване на получената енергия за отопление на оранжерии и инсталация за оползотворяване на неорганични отпадъци чрез влагането им в производството на цимент.

4.2. Цели

Въз връзка с националните приоритети и регистрираните до края на 2013г наднормени стойности на серен диоксид в гр.Димитровград, и на ФПЧ10 в градовете и целите по отношение на въздуха са:

- Недопускане влошаването на КАВ в най-замърсения район на територията на РИОСВ-Хасково - гр.Димитровград чрез проследяване качеството на атмосферния въздух и контрол на основните замърсители – ТЕЦ„Марица 3”АД и Неохим”АД, гр.Димитровград.
- Ускоряване и подпомагане актуализирането на общинските програми за КАВ и контрол на изпълнение на всички мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух, залегнали в тях и в програмите на индустриалните обекти на територията на съответните засегнати общини. Основната цел е намаляването на наднормените концентрации на ФПЧ.
- Предотвратяване замърсяването на атмосферния въздух с емисии на ЛОС при използването на разтворители и при съхранението на горива и на обекти, използващи в дейността си флуорирани парникови газове и вещества, нарушаващи озоновия слой чрез извършване на планови проверки.

Общата цел на контролната дейност на РИОСВ – Хасково по отношение на водите е поставена от Рамковата директива за водите - постигане на „добро екологично състояние” на естествените води и „добър екологичен потенциал” на изкуствените и силно модифицирани водни тела до 2015 г. На територията на РИОСВ - Хасково за 2015 г. тя изисква подобряване на качеството на водните тела в лошо състояние - р.Марица след гр.Димитровград до границата, р.Харманлийска до заустване в р.Марица, р.Банска средно и долно течение, р.Меричлерска, р.Арда след яз.„Кърджали“, яз.„Студен кладенец“ и яз.„Ивайловград“.

През 2014 бяха постигнати вече посочените конкретни резултати, които се очаква да допринесат за подобряване състоянието на тези водни тела – прекратени зауствания на непречистени отпадъчни води, изградени пречиствателни съоръжения и др.

Усилията в тази посока ще продължат и през 2015г, когато с най-голяма важност и приоритет ще са проверките и мерките за намаляване на замърсяващия товар от заустваните отпадъчни води от най-значимите емитери, въздействащи върху състоянието на тези водни тела: Неохим АД, Димитровград, ТЕЦ„Марица 3“АД, Димитровград, ГПСОВ – Димитровград, ГПСОВ-Хасково, Пивоварен завод на „Каменица“АД, Птицеферма на „Галус“АД, София, „Теклас- България“АД, Кърджали, „Ве Ка Ес България“Кърджали, „Хармони 2012“ЕООД, София (ОЦК Кърджали) и др. През 2014г бяха дадени предписания за изграждане на ефективни пречиствателни съоръжения на 2 винарски изби, чието изпълнение ще бъде проследено. В допълнение към строящите се 3 ГПСОВ тези мерки следва да доведат до по-ясна тенденция за подобряване на състоянието на водните тела „в риск“.

Основните цели по отношение на управлението на отпадъците за 2015г са свързани с неизпълнени или забавени мерки от общини, от лица генериращи и/или третиращи отпадъци, както и за предотвратяване на кражби или на изхвърляне и замърсяване на околната среда:

- Изпълнение от общините на изискванията за организация в населени места с над 10 хил. жители на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, на системи за разделно събиране на битови отпадъци и разделно събиране на отпадъци от опаковки;
- Изпълнение от общините на проекти за закриване и рекултивация на старите общински депа;
- Спазване на условията в издените разрешителни и/или регистрационни документи от лицата извършващи дейности по третиране на отпадъци - за някои от площадките са предвидени по 2 проверки;
- Предотвратяване на нерегламентирано третиране или освобождаване от отпадъци от техните притежатели - увеличен брой проверки на фирми - генериращи отпадъци;
- Изпълнение на поставените условия за закриване и рекултивация на съществуващите депа от Плановите за привеждане в съответствие на депата от операторите на депа за производствени и опасни отпадъци – планирани 5 проверки;
- Контрол на движението на отпадъци, които са обект на трансграничен превоз в съответствие с Регламент (ЕО) № 1013/ 2006 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г.
- Изпълнение на изискванията от търговците и брокерите на отпадъци – планирани са проверки на 5 лица, регистрирани като търговци и/или брокери на отпадъци.

Цел на превантивния контрол е недопускане на замърсявания и/или увреждане на околната среда над допустимите норми преди осъществяване на предлаганата и/или планираната дейност. Предвижда се засилен контрол във връзка с изграждане на транспортните коридори, мрежата от магистрали и пътища – I, II и III клас, в т.ч. Автомагистрала Марица – магистрален участък Харманли – Любимец, чието изграждане е свързано с важното значение за регионалната свързаност на региона, включително и връзката им със съседните държави. Предвижда се и контрол върху изпълнение на поставените условия в решения за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка на регионалните генерални планове на ВиК мрежата, във връзка с решаване на проблемите с качеството на питейната вода в населените места, където има трайни и чести отклонения от допустимите норми.

Целите за опазване на биологичното разнообразие в региона съвпадат с целите от 2014 г., а именно:

1. Намаляване на загубата на биологично разнообразие, чрез развитие и поддържане на мрежа от защитени територии и подобряване на управлението им.

През 2015 г. в териториалния обхват на РИОСВ няма /не се очаква да има разширение на мрежата от ЗТ. Главната цел е осигуряване на завишена охрана, поддържане и устойчиво развитие на съществуващите ЗТ и обекти.

2. Опазване на местообитания и видове с европейско и национално значение за защитените зони по Natura 2000, чрез развитие и поддържане на мрежа от защитени зони.

През 2015 г. не се предвижда промяна на мрежата ЗЗ в региона. В плана са заложени 56 проверки – основно по изпълнения условия по издадени Решения за ОС, касаещи ИН дейности и проекти в териториалния обхват на ЗЗ. В горепосочените 56 проверки са включени всички непроверени обекти (ИП) в последните 3 години.

3. Актуализация на мрежата от защитени територии – заличаване на ЗТ, загубили предмета на защита и/или прекатегоризацията им, цифровизация на ЗТ. В плана за 2015 г. за тези цел са заложени общо 60 проверки + актуализация на 13 бр. вековни дървета.

4. Осъществяване на по-ефективен контрол за опазването на защитените растителни и животински видове чрез проверки на ветеринарни клиники и цветарски магазини.

4.3. Процедури за планови и извънпланови проверки

Извършването на планираните проверки се осъществява на база утвърдения годишен план, като всеки понеделник се съставя седмичен график за проверки, при координация с всички направления в инспекцията – цели се максимално възможно прилагане на комплексен подход при извършване на проверките, с оглед минимизиране на административните, човешки и финансови разходи. Комплексни проверки могат да бъдат провеждани както от служителите на РИОСВ, така и съвместно със служители на други държавни институции. Този вид проверки се извършват след издадена заповед на Директора на РИОСВ.

- В заповедта се определя координатор на проверката, който изготвя списък на дейностите и/или инсталациите, които ще бъдат проверявани и при необходимост изготвя уведомително писмо до лицето, подлежащо на контрол;
- Подготовка за проверката от всеки експерт – преглед на наличната и актуална информация за проверявания обект;
- Предварителен разговор с ръководството на фирмата и извършване на проверката от екипа експерти;
- Изготвяне на констативен протокол за резултатите от проверката с констатации, предписания, срокове и отговорник за изпълнението им, който се представя и подписва от представител на оператора;
- Предприемане на административно-наказателни мерки при констатирани нарушения;
- Изготвяне на доклад за извършената проверка, който се публикува на интернет страницата на РИОСВ-Хасково;
- Провеждане на последващ контрол за изпълнение на предписанията.

Проверките за извършване на контрол на условията в КР се извършват в същата последователност и пълнота, с тази разлика, че за всяка проверка координаторът изготвя чек-лист - списък с условията, които ще бъдат проверени. При проверката експертите от екипа извършват контрол по изпълнението на условията и сроковете в КР в рамките на своите правомощия и попълват чек-листа. Изготвят се констативен протокол и доклад за констатираните факти и обстоятелства относно съответствието на инсталацията с условията на разрешителното. При констатирани нарушения се налагат административно-наказателни мерки, дават се задължителни предписания и се провежда последващ контрол. Докладът се публикува на интернет страницата на РИОСВ-Хасково.

При седмичното планиране в инспекцията се залага и извършване на извънпланови проверки по сигнали и предложения на физически или юридически лица, по заповеди на областни управители, на министъра на околната среда и водите и др.

Извънредните проверки, свързани с аварийни или бедствени ситуации се осъществяват незабавно или в максимално кратък срок след получаване на сигнала, при необходимост съвместно с представители на Регионална лаборатория – Хасково към ИАОС.

4.4. Процедури за сътрудничество и координация с други контролни органи

Проверките на обекти с издадени разрешителни по чл. 104 от ЗООС се извършват от комисия и съобразно годишния план за контролната дейност, утвърдени със Заповеди на министъра на околната среда и водите. Със заповедите се определят: председателят на комисията, основните членове, обектите подлежащи на контрол и обхватът на проверките. Комисията е съставена от представители на РИОСВ, регионалните структури на Министерство на труда и социалната политика, Министерство на вътрешните работи и упълномощен представител на кметовете на общини.

Председателят на комисията свиква комисията на подготвителна среща за запознаване на членовете ѝ с дейността и характеристиката на обекта на проверка и с обхвата на проверката,

уведомява писмено оператора на предприятието и/или съоръжението, подлежащо на контрол за датата на предстоящата проверка. След провеждането ѝ съставя констативен протокол със задължителни предписания със срокове и отговорници за изпълнението им. При констатирани нарушения съставя акт за административно нарушение.

След всяка проверка председателят изготвя и изпраща доклад до министъра на околната среда и водите или до упълномощено от него длъжностно лице, към който прилага констативния протокол, както и акта за административно нарушение, ако такъв е бил съставен.

4.5. Процедури за преглед на този план

За осигуряване изпълнението на плана и осъществяване на по-добра координация между експертите при комплексните проверки в РИОСВ – Хасково всяка седмица се изготвя план-график за предстоящите проверки.

В хода на изпълнение на Плана за контролната дейност за 2015г. всеки експерт своевременно, незабавно след проверката вписва всички извършени от него проверки и резултатите от тях (предписания, административнонаказателни мерки и др.) в три създадени общи таблици – за контролната дейност, административни мерки и контрол на предписанията. Отделно всяко направление регистрира изпълнените проверки от план-графика. Чрез таблицата за контролната дейност постоянно се следи процента на изпълнение на плана от всяко направление и при констатирано изоставане от планираното поради обективни и субективни причини (снеговалежи, продължителни дъждове, голям брой извънредни проверки, заболявания и др.) се предприемат мерки за сгъстяване на графика и увеличаване на натовареността на експертите в съответната област.

През 2015 ще бъдат изготвени таблици-регистри на обектите, подлежащи на проверка за всяко отделно направление, които ще се актуализират постоянно и ще служат за по-добро ежегодно планиране на проверките, най-вече за идентифицираните обекти с малък или среден риск, които се проверяват веднъж на 2 или 3 години.